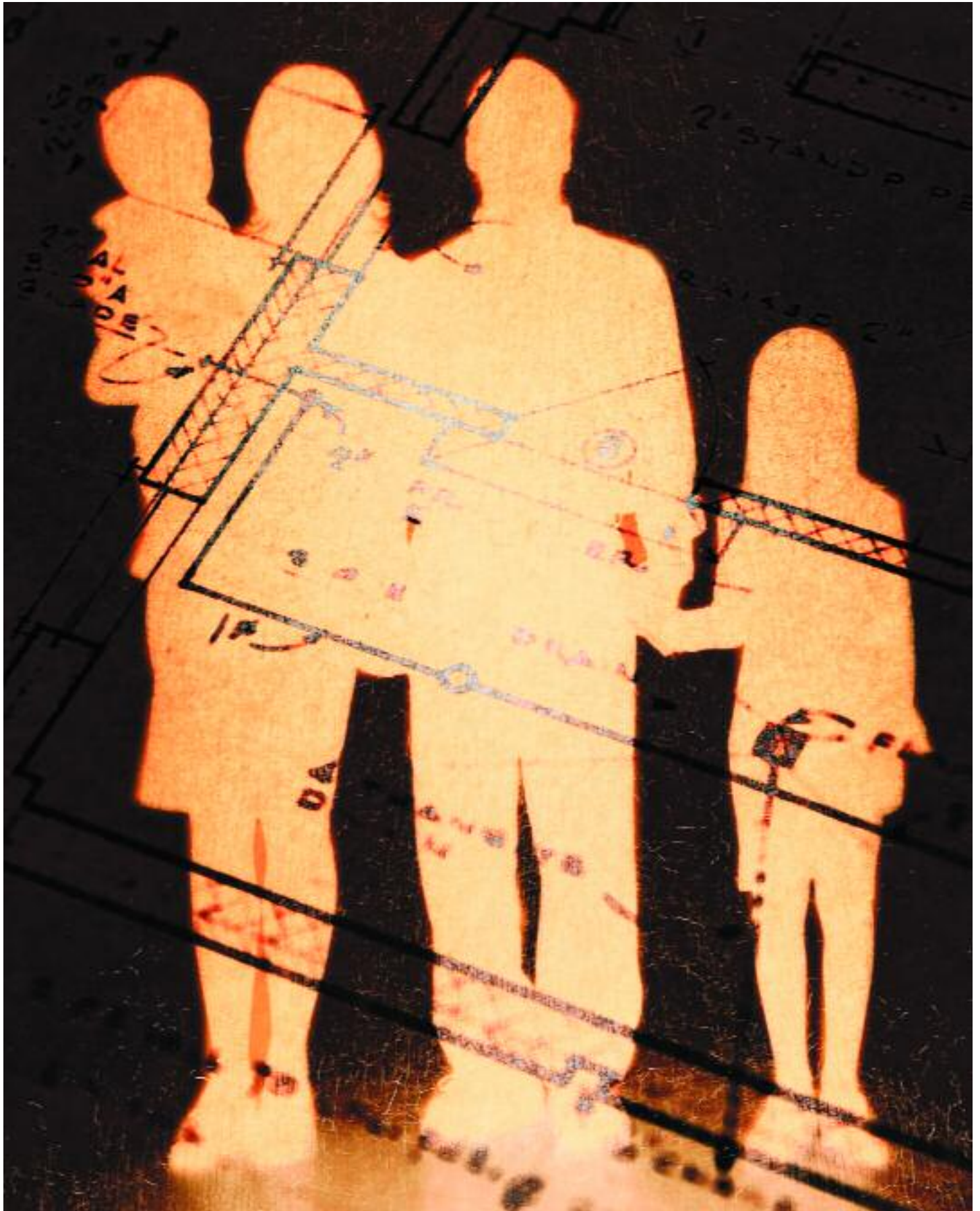

Responsabilitat social. Magazín sobre sostenibilitat. Número 3. Any II.

Editorial: Una realitat 3. El reportatge: Un nou model d'empresa 4. L'entrevista: Alyson Slater 8. Els exemples: Hospital General de Vic, programa RSE Coop, Abertis i Diputació de Barcelona 11. Punt de vista: Ignasi Carreras 17. Notícies 19.

lavola

Serveis per a la sostenibilitat

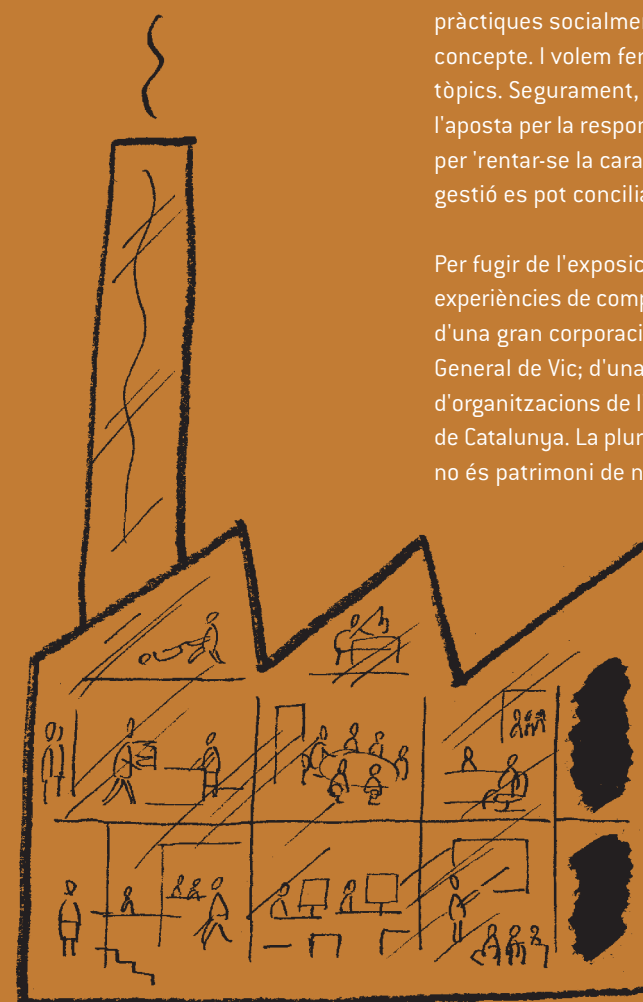
UNA REALITAT

La responsabilitat social de les empreses ja no és un debat filosòfic. Més enllà de la necessitat de ser econòmicament viables, cada vegada són més les corporacions que, de forma voluntària, assumeixen el compromís de contribuir a la millora social i ambiental del seu entorn. Per això, a **lavola** hem volgut dedicar un monogràfic a les pràctiques socialment responsables, a explicar-ne els orígens i a divulgar-ne el concepte. I volem fer-ho convençuts que la informació és la millor vacuna contra els tòpics. Segurament, fruit d'una anàlisi massa epidèrmica, sovint s'ha presentat l'aposta per la responsabilitat social de les empreses com una estratègia d'aquestes per 'rentar-se la cara' davant la societat. En realitat, és la prova que l'eficàcia en la gestió es pot conciliar també amb les pràctiques empresarials responsables.

Per fugir de l'exposició només teòrica del concepte, hem volgut conèixer les experiències de companyies de dimensions i sectors diversos. Així, recollim els casos d'una gran corporació multinacional, Abertis; d'un equipament sanitari, l'Hospital General de Vic; d'una administració, la Diputació de Barcelona, i d'un conjunt d'organitzacions de l'economia social, agrupades en la Confederació de Cooperatives de Catalunya. La pluralitat d'aquests exemples demostra que la responsabilitat social no és patrimoni de ningú, sinó una aposta estratègica de futur.

Aquest discurs, avui, ja el subscriuen centenars d'empreses que, anualment, elaboren una memòria de sostenibilitat d'acord amb uns estàndards internacionals. Aquestes empreses incorporen les preocupacions socials, laborals i mediambientals al cor de la seva estratègia de negoci. Com que a **lavola** creiem fermament en aquests principis, i estem convençuts que la transparència és un valor, també hem enllestit la nostra pròpia memòria de sostenibilitat, que es pot consultar a la web www.lavola.com. La memòria ha rebut la qualificació d'A+ per part dels auditors. L'aposta per la RSE ja és una realitat, també, per **lavola**.

Novembre de 2007

av. Roma, 254
08560 Manlleu
Tel. 93 851 50 55
Fax 93 851 50 56

c. Correu, 2, 1r pis
08800 Vilanova i la Geltrú
Tel. 93 811 51 15
Fax 93 811 51 38

c. Pamplona, 96, Local 18
08018 Barcelona
Tel. 93 356 81 60
Fax 93 356 81 62

Carrer de la Unió, 2, 2n b
ad500 Andorra la Vella
Tel. 801 144
Fax 826 857

info@lavola.com
www.lavola.com

UN NOU MODEL D'EMPRESA

CREIX EL NOMBRE DE CORPORACIONS QUE FAN COMPATIBLE LA RENDIBILITAT ECONÒMICA AMB EL DESENVOLUPAMENT SOCIAL I EL RESPECTE AL MEDI

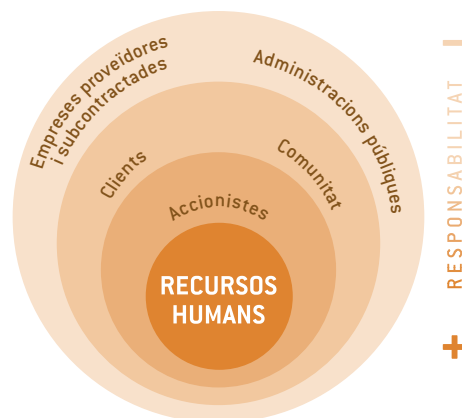
És possible compatibilitzar la rendibilitat econòmica amb els beneficis socials. Aquest és el far que guia la responsabilitat social de les empreses (RSE), un concepte que es comença a intuir als EUA després del crac borsari del 1929. La incidència d'aquesta crisi i la falta d'un estat implicat en el camp social fa que algunes empreses multinacionals comencin a plantejar-se si la seva responsabilitat no hauria d'anar més enllà del mer benefici econòmic. Aquest debat, tot just incipient, s'accentua a finals del segle passat, quan guanya pes una concepció més social de l'empresa. L'objectiu principal continua essent generar beneficis, però s'adonen que, alhora, poden contribuir al desenvolupament social i al respecte al medi ambient.

La concepció tradicional de l'empresa canvia si s'enfila el camí de la RSE. La Comissió Europea, al Llibre verd, la defineix com la integració voluntària, per part de les empreses, "de les preocupacions socials i mediambientals en les seves operacions comercials i les relacions amb els seus interlocutors". És a dir, l'empresa no només és un agent econòmic com havia estat concebut durant dècades, sinó que forma part d'una societat sobre la qual té una responsabilitat. Per això, no només s'han de passar comptes davant els consells d'administració, sinó que també s'han de tenir presents tots els grups i persones amb qui tenen relació. Són els anomenats *stakeholders* o públics d'interès, interlocutors que tant poden trobar-se a dins com a fora de la mateixa empresa.

L'heterogeneïtat dels *stakeholders* fa que el concepte de responsabilitat es divideixi en dues vessants: la interna i l'externa. A la interna, s'hi situen els accionistes, directius i treballadors, mentre que a l'externa, molt més àmplia, hi ha els proveïdors, els clients i l'entorn, tant social com mediambiental. I se'ls ha de tenir en compte a tots.

Així, si els treballadors estan satisfets en el lloc de treball segurament rendiran més, i si els proveïdors se senten implicats en el projecte serà més fàcil garantir la qualitat dels béns o serveis que es presten. Aquesta cadena, que es pot anar allargant afegint-hi noves baules, hauria de culminar en una major satisfacció del client final. >>>

Grups d'interès de l'empresa

NOMBRE DE MEMÒRIES DE SOSTENIBILITAT A GLOBAL REPORTING INITIATIVE

Nombre de memòries publicades a juny de cada any.

Però existeixen altres beneficis que la RSE aporta a les empreses, tot i que cal distingir si es tracta d'empreses grans o mitjanes i petites. No obstant, hi trobem punts en comú. En general, a totes les empreses la RSE aporta reputació, confiança i és símbol de legitimitat, a més de ser un factor diferencial de competitivitat.

Pel que fa a les grans empreses, la RSE contribueix més directament a la supervivència empresarial a llarg termini millorant, alhora, l'actuació financera, ja que facilita la gestió dels riscos i els minimitza. Amb els accionistes i inversors, la RSE és una garantia de transparència informativa sobre la gestió i els resultats, sense artificis comptables que ocultin la verdadera situació de l'empresa. També, fomenta les inversions ètiques, evitant inversions poc transparents i de dubtosa solvència que posin en perill la reputació i el futur de l'empresa. Hi ha diversos estudis que demostren que existeix una connexió entre les pràctiques d'empreses socialment responsables i l'actuació financera positiva. Quant a les petites empreses, els avantatges que aporta la RSE es centren bàsicament en la dimensió interna. En els recursos humans, la responsabilitat social aporta cohesió a la plantilla, atracció i retenció de talents, augment del sentiment de pertinença, millora del clima laboral i augment de la productivitat. A les empreses que tenen uns forts compromisos de responsabilitat social sovint els és més fàcil contractar treballadors i conservar-los, fet que dona com a resultat que els nivells de retenció siguin més elevats i suposa, alhora, una reducció tant dels costos de formació com d'aquells associats a la contractació.

Fer l'aposta de la RSE, per tant, és una decisió estratègica: les empreses socialment responsables sempre tenen més possibilitats d'obtenir beneficis. De fet, cada vegada són més les empreses que, anualment, fan públics, a través d'una memòria, un seguit d'indicadors que provin d'una actuació

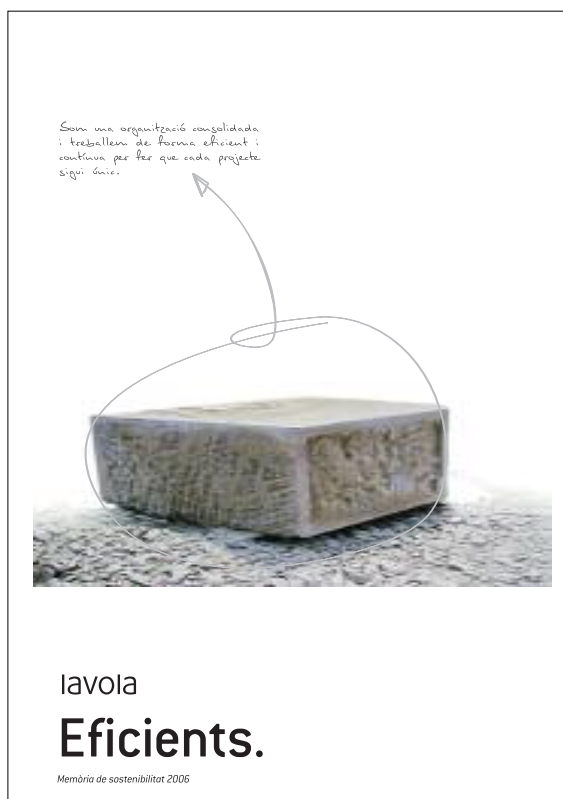
compromesa tant des d'un punt de vista social com ambiental. Aquestes memòries, que s'elaboren de forma voluntària, majoritàriament es fan a través d'unes directrius que dona el Global Reporting Initiative (GRI). És un ens, amb seu a Amsterdam, creat el 1997 per la Coalició d'Economies Mediambientalment Responsables amb la participació de perfils professionals i tècnics de tot el món. Cal destacar que, any rere any, ha anat augmentant el nombre de memòries publicades segons el GRI, fins arribar a 1.200 aquest any 2007.

A TOTES LES EMPRESES LA RSE APORTA REPUTACIÓ, CONFIANÇA I ÉS SÍMBOL DE LEGITIMITAT

La publicació d'una memòria de RSE és la culminació d'un treball previ. En primer lloc, es fa una diagnosi de la situació de l'empresa i s'estableixen punts forts a potenciar i punts febles a millorar. Després, s'elabora un pla estratègic en què es defineixen accions a realitzar i s'estableix un sistema d'indicadors de control. Darrere de la memòria sempre hi hauria d'haver un pla de millora contínua per assolir els objectius de l'anomenat *triple balanç*: una solidesa financera, la minimització dels impactes mediambientals negatius i una actuació socialment compromesa. La voluntat del GRI d'estandarditzar l'elaboració de les memòries, que es materialitza amb una primera guia publicada el 2002 i actualitzada el 2006, pretén facilitar la comparació del comportament de diferents empreses. El GRI estableix una gradació de menys a més en funció del nombre d'indicadors que aporta cada memòria. Si aquests documents s'han verificat a partir d'auditors externs se'ls afegeix el signe +. La majoria de les empreses que realitzen memòries de responsabilitat social són grans corporacions, però cada vegada se n'hi sumen més de petites i mitjanes. **lv**

PRIMERA MEMÒRIA DE SOSTENIBILITAT DE LAVOLA

lavola també ha elaborat una memòria de sostenibilitat corresponent a l'exercici de 2006. La memòria, de 78 pàgines i que es pot consultar a la web www.lavola.com, s'ha elaborat seguint les directrius de l'última guia del Global Reporting Initiative, el G3. Hi consten, de manera detallada, tots els àmbits d'actuació de l'empresa i, com explica la carta de presentació del director general, Pere Pous, "les bones pràctiques ambientals, l'actitud responsable, la voluntat per millorar i la transparència són les línies bàsiques que han de guiar la nostra actuació".

BIBLIOGRAFIA

La RSC, un repte i una oportunitat. lavola 2004.

La Responsabilitat Social a les Empreses. Gabinet d'Estudis Socials. 1a edició 2003. Actualització 2007.

'El mercado valorará que una empresa audite su RSC.' Entrevista a Ernst Ligteringen, director executiu del GRI a *Cinco Días*. 3-10-2006.

MÉS INFORMACIÓ A LA XARXA

www.bsr.org
Portal del Business for Social Responsibility, organització que proporciona serveis de consultoria socialment responsable, treball en xarxa i intel·ligència de negoci a corporacions globals. Inclou exemples de casos pràctics.

www.wbcsd.org
Pàgina web del World Business Council for Social Development, associació que engloba aproximadament 200 empreses relacionades amb el món dels negocis i el desenvolupament sostenible.

www.rsecoop.coop
Pàgina web del programa d'implantació de la responsabilitat social empresarial en el món cooperatiu que, sota el títol de RSE.COOP, pretén afavorir el desenvolupament sostenible d'aquesta fórmula empresarial i millorar la seva competitivitat en el mercat. S'hi poden consultar les memòries de RS de les cooperatives que participen en el programa.

www.csreurope.org
Portal del CSR Europe, organització no lucrativa que promou la responsabilitat social corporativa a Europa. Inclou un estudi de casos pràctics de diverses empreses.

www.globalreporting.org
Lloc web del Global Reporting Initiative. Hi podeu trobar les guies publicades per a l'elaboració de les memòries de sostenibilitat, una base de dades d'aquestes memòries i notícies d'actualitat.

www.observatori-ctesc.cat
Web de l'Observatori de la Responsabilitat Social de les Empreses, òrgan consultiu i d'assessorament del Govern català en matèries socioeconòmiques, laborals i ocupacionals. Hi podeu trobar experiències en RS, una agenda d'esdeveniments i una biblioteca digital.

"UNA EMPRESA NO POT ESTAR BÉ AL 100% PERQUÈ ES TRACTA D'UN PROCÉS DE MILLORA CONTÍNUA"

ENTREVISTA A ALYSON SLATER, DIRECTORA D'ESTRATÈGIA I COMUNICACIONS DEL GLOBAL REPORTING INITIATIVE

Què hauria de motivar una empresa a fer una memòria de sostenibilitat?

És diferent per a cada empresa, però suposa sobretot una millora en la seva relació amb els diferents grups d'interès, clients, treballadors, comunitat, accionistes...

Però l'objectiu prioritari d'una empresa no és obtenir beneficis econòmics?

L'empresa d'avui no pot tenir en compte només el benefici econòmic. La globalització suposa nous riscos i s'ha de tenir una perspectiva molt més àmplia dels possibles impactes. El fet de buscar un benefici social i mediambiental suposa també una protecció.

Té valor una memòria confiada només a la bona voluntat de les empreses? Cadascú pot aportar les dades que més el beneficiïn...

Global Reporting Initiative (GRI) adopta una postura totalment neutral davant la qüestió de si aportar les dades hauria de ser obligatori o voluntari. Depenent de cada país, de la seva cultura i les seves característiques, funcionarà millor d'una manera o d'una altra. En qualsevol cas, ens trobem en una fase encara molt embrionària que requereix innovació, i la innovació vindrà més fàcilment si és una iniciativa voluntària que no pas si és un requeriment normatiu.

Si es dóna per bona la premissa que la informació és un valor, per què a l'última actualització de la guia per elaborar les memòries es redueixen els indicadors?

Bàsicament per dues raons. La primera, perquè alguns indicadors eren redundants, i per tant s'ha buscat una major eficiència. A aquest punt s'hi ha arribat també a partir dels comentaris dels diferents grups d'interès que van poder opinar a través del procés obert que es va dur a terme per a l'elaboració de la nova guia. I en segon lloc, des de la primera guia de 2002 fins a la renovació de 2006, s'han elaborat 10 'sector supplements', amb la qual cosa alguns indicadors que figuraven en la guia general han passat a ser sectorials perquè eren molt específics o característics d'un sector.

Elaborar aquests treballs és una eina per fer-se una posició en el mercat?

Sí. I ara tenim experiències que ho avalen. Per exemple, a l'Índia o la Xina les empreses que desenvolupen aquest aspecte tenen avantatge respecte a les altres, sobretot davant de possibles inversors o clients d'occident. A occident, alguns exemples d'empreses que han pres avantatge competitiu són Vodafone, amb memòries molt concises que han estès molt bé a tots els grups d'interès. O BP, que amb una línia d'energies renovables, ha transmès molt bé la seva política de reducció de les emissions de carboni.

"ÉS NECESSARI QUE EL CONSUMIDOR FINAL TINGUI TOTA LA INFORMACIÓ PER PODER ACTUAR EN CONSEQÜÈNCIA"

Però el consumidor té en compte aquestes dades? No es guia bàsicament per conceptes com el preu final del producte?

Els té en compte, però no suficientment. Als Estats Units d'Amèrica tenim exemples de boicots que s'han produït sobretot a marques de roba, com Nike o Gap, per tenir treball infantil en les seves cadenes de proveïdors. La gent es comença a preocupar, però encara no suficientment. És un tema d'informació. És necessari que el consumidor final tingui la informació necessària per poder actuar en conseqüència. Però realment les memòries actuals, de cents de pàgines, no són la millor eina per arribar al consumidor. En aquest sentit, les pimes estan comunicant millor que les grans empreses, possiblement per necessitat, perquè no tenen tampoc els recursos per fer aquestes memòries tan voluminoses.

Si realment és una eina interessant per conèixer l'autèntic modus operandi de les empreses, per que no és una obligació legal?

L'empresa certament necessita algun incentiu, que pot ser en forma d'obligació, en alguns països, o no. Per exemple a Holanda, el govern fa uns rànquings de les empreses que cotitzen a la borsa segons les seves polítiques de responsabilitat social. O a Sud-àfrica, és la borsa que demana informació de responsabilitat social a les empreses que volen

cotitzar. En canvi, el Japó, possiblement per la seva cultura comercial, ha fet una aproximació molt més estricta obligant totes les empreses a informar.

No es corre el perill que siguin les empreses amb més recursos les que facin memòries per cobrir l'expedient?

Van començar les empreses amb més recursos, i sobretot com a resposta a escàndols (cas de Nike o Shell), però ara s'estan estenent a les pimes, en gran part per la globalització

i els requeriments de les grans empreses a la seva cadena de proveïdors.

Sempre existeix un pla de millora contínua darrere de cada memòria?

No, sobretot si és la primera vegada que es fa una memòria. Però per prosperar es necessita un pla d'acció. El fet d'elaborar una memòria comporta un procés d'aprenentatge dels diferents temes de responsabilitat social i de la pròpia organització, que acabaran desenvolupant un pla d'acció. >>>

UN CERVELL COMPROMÈS

Alyson Slater és directora d'Estratègia i Comunicacions del Global Reporting Initiative (GRI), l'organisme internacional de referència en l'elaboració de memòries de responsabilitat social. Amb uns amplis coneixements en temes de sostenibilitat, el 2003 Slater va entrar com a

directora de comunicacions al Secretariat d'Amsterdam del GRI i el 2006 en va assumir també la planificació estratègica i la direcció. Cursa postgraus a la McGill University i la University of British Columbia, al Canadà, el seu país d'origen.

Quina és la millor memòria, la que certifica que tot es fa bé o la que decreta aspectes a corregir?

Les guies del GRI són molt clares en aquest sentit i demanen una memòria equilibrada. Una empresa no pot estar bé al 100%. Això voldria dir que no té res per millorar, quan en realitat es tracta d'un procés de millora contínua. Per tant, és important que faci una memòria equilibrada i honesta.

"LES PIMES ESTAN COMUNICANT MILLOR QUE LES GRANS EMPRESES, POSSIBLEMENT PER NECESSITAT"

Seran cada vegada més les empreses que facin memòries de sostenibilitat? Per què?

El nombre d'empreses que elaboren memòries de sostenibilitat està creixent molt ràpidament i la perspectiva és que continuï creixent, perquè la sostenibilitat és un tema que ja aborden totes les empreses, o per exemple el canvi climàtic, que ara va en boca de tothom. Així doncs, l'opinió pública marca la pauta. Un altre motor seran els requeriments a la cadena de subministrament. El consumidor pot arribar a ser un altre motor, però aquí encara queda molt camí per recórrer. **lv**

OBJECTIU: LES PERSONES

L'HOSPITAL GENERAL DE VIC INCORPORA CRITERIS AMBIENTALS I SOCIALS EN LA SEVA GESTIÓ

El Consorci Hospitalari de Vic (CHV) ha incorporat objectius ambientals i socials en la seva gestió. Després d'haver realitzat una diagnosi i la memòria de responsabilitat social corporativa, el centre sanitari osonenc va elaborar un pla estratègic. Aquest pla preveu sis línies d'actuació i, per a cada una d'elles, proposa un seguit d'accions a realitzar. En aquests moments, un 75% dels objectius marcats ja s'han assolit. I en el 25% restant s'hi està treballant. "Sense oblidar que la nostra raó de ser és atendre malalts, també hem de tenir present que no estem sols i aïllats, sinó que tenim un entorn social i mediambiental: l'aposta per la responsabilitat social és una manera de donar-hi resposta", explica Isabel Ramon, directora de Gestió de Clients.

Una de les línies d'actuació que marca el Pla estratègic és la protecció del medi ambient. Encara que pugui semblar que un equipament sanitari hi té poca incidència, en realitat no és així. "El Consorci genera molts residus, com els derivats del servei de radiologia, que han de tenir una correcta gestió", explica Ramon. En poc temps el CHV ha incrementat el reciclatge de residus generats d'un 10 a un 40%. L'estalvi energètic a partir de la instal·lació de plaques solars per a l'escalfament de l'aigua sanitària o l'estalvi de paper amb l'ús de les noves tecnologies són aspectes que s'han millorat seguint el programa de responsabilitat social corporativa.

Un altre àmbit on s'ha produït un canvi és el de la relació amb l'entorn social i, concretament, amb les associacions de malalts. Abans, el Consorci tenia un paper més passiu. "Actuàvem quan ens venien a demanar col·laboració; ara desenvolupem una acció més proactiva: hem establert uns àmbits de relació que ens permeten una col·laboració més estreta", subratllen des del CHV. Això ha permès millorar la connexió del centre amb els ciutadans-clients, dels quals se n'intenta millorar constantment el grau de satisfacció. Per això, s'han abordat, també, qüestions com la millora de

l'accessibilitat, tant pel que fa a la reducció de les llistes d'espera com a l'eliminació de barreres arquitectòniques, a la prestació més eficient de l'atenció telefònica o a disposar d'un pla per evitar desplaçaments per fer tràmits burocràtics. L'aposta per la RSC també s'intenta traslladar als proveïdors. Així, cada vegada que es convoca un concurs públic s'incorporen en el plec de condicions les directrius de la RSE. L'esforç continu que està fent el CHV en aquest àmbit ja ha rebut un reconeixement públic en forma de premi. La Fundació Avedis Donabedian, que cada any atorga els Premis a la Qualitat en Sanitat als centres hospitalaris estatals que sobresurten en algun aspecte, l'any 2006 va reconèixer el centre vigatà.

A L'AVANTGUARDA

QUARANTA COOPERATIVES DE CATALUNYA PARTICIPEN EN UN PROJECTE PILOT PER IMPLANTAR PLANS ESTRATÈGICS DE RESPONSABILITAT SOCIAL ENTRE LES EMPRESES D'ECONOMIA SOCIAL

Les cooperatives, per la seva idiosincràsia, són especialment sensibles a les polítiques de responsabilitat social de les empreses (RSE). Per això, la Confederació de Cooperatives de Catalunya, amb la col·laboració de diverses institucions, ha impulsat un programa pilot que, batejat com RSE.COOP, pretén afavorir el desenvolupament sostenible d'aquesta fórmula empresarial i millorar la seva competitivitat en els mercats. "Volíem mesurar el grau de RSE de les empreses cooperatives per posar-lo en valor i, finalment, poder-ho comunicar a la resta de la societat; d'alguna manera, calia demostrar la coherència entre el que diem que som i el que som", explica Xavier Tubert, president de la Confederació.

El projecte està cofinançat pel Fons Social Europeu, en el marc de la iniciativa comunitària EQUAL II 2004-2007, i hi han pres part, en dues fases, 40 cooperatives. Totes han aplicat transversalment els valors de la RSE als diferents àmbits de l'empresa, fet que les ha ajudades a ordenar la gestió. Des d'aquest punt de vista, l'experiència "ha significat un impuls important per al sector cooperatiu català, que s'ha situat en una posició capdavantera respecte de qualsevol altra sectorització empresarial pel que fa al desplegament de la RSE com a instrument de competitivitat", reflexiona Tubert.

Ara, les cooperatives rebran un certificat que acredita, d'una banda, que han participat en el projecte, i, de l'altra, que han realitzat un procés d'implantació de polítiques de RSE. En la majoria dels casos, el camí ha culminat amb l'elaboració de la memòria de sostenibilitat d'acord amb els indicadors de Global Reporting Initiative, màxim referent internacional en aquest camp, i dels indicadors identitaris de l'economia social. D'aquesta manera, es disposarà d'un element que identificarà les organitzacions que han incorporat la responsabilitat social en la seva estratègia.

EINES DE RESPONSABILITAT

Pla estratègic.

Avaluació sistemàtica d'una organització, en la qual es defineixen objectius a llarg termini i es desenvolupen estratègies per assolir-los, assignant els recursos necessaris per portar a terme aquestes estratègies.

Pla d'igualtat d'oportunitats.

Estratègia empresarial destinada a assolir la igualtat real entre dones i homes en el treball, eliminant estereotips, actituds i obstacles que dificulten a les dones accedir a determinades professions i llocs de treball en igualtat de condicions que els homes.

Memòria de responsabilitat social o sostenibilitat.

Eina bàsica per informar als grups d'interès sobre l'actuació social, ambiental i econòmica d'una organització durant un període determinat.

Manual de bones pràctiques ambientals.

Recull de consells ambientals pràctics adreçats als treballadors amb l'objectiu principal de reduir el consum de recursos i la generació de residus tant a casa com al lloc de treball.

L'HETEROGENEÏTAT DE LES COOPERATIVES QUE HAN PRES PART AL PROGRAMA HA PERMÈS VERIFICAR QUE S'ADAPTA A LA DIVERSITAT EMPRESARIAL.

El projecte tindrà continuïtat. L'heterogeneïtat de les cooperatives que hi han participat ha permès verificar que el programa s'adapta a la diversitat empresarial. Per això, ha esdevingut un instrument de referència i transferible, tant a l'àmbit cooperatiu com a d'altres sectors d'activitat. A partir d'aquesta constatació, la Confederació està treballant en la transferència del programa. Aquest any 2007 la Generalitat ja ha introduït una línia d'ajuts a la implantació de processos de RSE en les ordres d'ajut al foment de l'economia cooperativa.

LA LUPA

EL PERCENTATGE.

Les cooperatives del programa RSE.COOP, segons dades del GRI, a finals d'aquest any representaran gairebé un 4% de les empreses que fan memòria de sostenibilitat a escala mundial.

LA MILLORA.

Entre les accions que s'han dut a terme a les cooperatives destaca, per exemple, la professionalització dels òrgans de govern i dels càrrecs de direcció, i la incorporació de mesures de preservació de l'entorn o de desenvolupament personal i professional de les persones per fomentar la cohesió i la retenció de talents.

EL FUTUR.

Implantar polítiques de RSE pot facilitar l'obtenció de beneficis. La reducció de costos en els consums energètics, la promoció d'acords estables de cooperació empresarial o la millora de les condicions sociolaborals de les persones treballadores són exemples i representen una millora real de la competitivitat.

"LA RESPONSABILITAT SOCIAL ÉS UNA MANERA DE FER EMPRESA"

ENTREVISTA A SAGRARIO HUELIN, CAP DE LA UNITAT DE RESPONSABILITAT SOCIAL DE LA DIRECCIÓ DE RELACIONS INSTITUCIONALS I REPUTACIÓ CORPORATIVA D'ABERTIS

Abertis és una corporació que es dedica a la gestió d'infraestructures del transport i comunicacions. Està formada per més de 60 empreses, entre les de gestió directa i les participades, té més de 100.000 accionistes, una capitalització borsària que supera els 14.000 milions d'euros i disposa d'una plantilla d'11.000 treballadors. Tot i les seves dimensions, presta una atenció especial a les persones, prioritat avalada pel seu compromís en responsabilitat social. De fet, Abertis és una de les empreses pioneres en aquest camp, i l'any 2002 ja va dissenyar un pla estratègic de RSE amb el suport de **lavola** i el lideratge dels màxims executius de la firma. En aquesta entrevista, Sagrario Huelin, cap de la Unitat de Responsabilitat Social de la Direcció de Relacions Institucionals i Qualitat, explica que la responsabilitat social és per a Abertis "una manera de fer empresa".

L'objectiu d'una empresa és obtenir beneficis. Quin benefici s'obté apostant, també, per la responsabilitat social corporativa (RSC)?

La responsabilitat social és per a Abertis una manera de fer empresa. Els beneficis es reflecteixen en tots els àmbits de gestió i en les relacions amb tots els grup d'interès.

A quan es remunta l'aposta d'Abertis per la RSC?

Pel que fa a les bones pràctiques en la nostra manera de fer, des de sempre. Conceptualitzar el procés i sistematitzar-lo per a totes les empreses participades majoritàriament es va dur a terme el 2002, quan vam dissenyar una pla estratègic de RSC amb el suport de **lavola**. El lideratge dels

màxims executius del grup ha estat bàsic a l'hora d'endegar aquest procés.

El compromís, tant en l'àmbit social com mediambiental, es tradueix en compromisos amb les persones. Com ho noten els treballadors d'Abertis, per exemple, que l'empresa segueix les directrius de la RSC? I els clients i proveïdors? Aquesta pregunta és complexa i llarga de respondre. Per sintetitzar, el pla estratègic contempla una línia d'acció per

"DISPOSAR D'UNA CERTIFICACIÓ DE QUALITAT ENS FA SER MILLORS EN TEMES DE SERVEI"

a cada grup d'interès, entre d'altres els empleats i els proveïdors. Els indicadors de seguiment es poden constatar en les nostres memòries, redactades d'acord amb els criteris del Global Reporting Initiative, al nivell més alt. Fins i tot, la percepció ve analitzada per diverses consultes que acostumen a fer. Pensem que la comunicació interna i externa és bàsica. Abertis disposa de diferents canals de comunicació: intranet, revista, butlletins, web, correu electrònic, notes de premsa, presentacions... i en tots es "respira" RSC.

La informació i la transparència són un pilar bàsic de la RSC?

Sí. I en tots els grups d'interès. Abertis, per exemple, disposa de canals interactius d'informació per a accionistes i inversors, com ara el web, el Dia de l'Inversor o la presentació de la companyia en diverses ciutats dins del Programa Pròxim.

Que prop del 40% dels ingressos d'explotació d'Abertis siguin d'unitats de negoci certificades amb l'ISO 9001 significa que apostar per una gestió de qualitat és, també, una opció estratègica?

Sens dubte. Pensem que una certificació de qualitat ens fa ser millors en temes de servei. El Pla d'Excel·lència de Qualitat que hem posat en marxa ens permetrà monitorar indicadors de qualitat homologats per a totes les unitats de negoci.

Què significa per a Abertis formar part del Fòrum de Reputació Corporativa? Impulsen una ambiciosa campanya d'àmbit mundial, 2015: Un món millor per a la Joana.

La nostra presència en el Fòrum suposa participar en una entitat capdavantera en termes de reputació corporativa. Estem treballant amb la "rep track", que és una fórmula de medicació de la reputació. Des del Fòrum, s'ha impulsat una campanya de divulgació dels "Objectius del mil·lenni" de les Nacions Unides, anomenada 2015: Un món millor per a la

Joana. D'altra banda, Abertis ha subscrit els compromisos del Global Compact. El Pacte Global de les Nacions Unides és una iniciativa de compromís ètic i mediambiental de les Nacions Unides en matèria de dret humans, treball, medi ambient i lluita contra la corrupció.

Com pensa Abertis seguir treballant la RSC?

Seguint avançant. La responsabilitat social no té una fi en el temps. És una manera de fer empresa. Actualment estem treballant en un nou pla, amb l'horitzó 2010. Continuarem treballant per estendre les bones pràctiques de transparència amb la comunitat inversora, d'implicació i desenvolupament dels empleats, amb els proveïdors... Continuarem impulsant la fundació Abertis perquè porti a terme la seva tasca de compromís amb la comunitat i les nostres càtedres per fomentar la transferència de coneixement entre la universitat i l'empresa.

PREDICAR AMB L'EXEMPLE

LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA ELABORA UNA DIAGNOSI DE RESPONSABILITAT SOCIAL PIONERA ENTRE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES CATALANES

La Diputació de Barcelona ha impulsat el programa Ressort, un projecte pilot emmarcat en la iniciativa comunitària EQUAL i cofinançat pel Fons Social Europeu que pretén desenvolupar eines de diagnosi i aplicació de la responsabilitat social entre les pimes. Aquest programa persegueix, alhora, acompanyar les petites i mitjanes empreses en la implantació de mesures de responsabilitat social en diferents àmbits. L'esforç en el foment d'aquestes pràctiques ha portat l'ens provincial a intentar aplicar-les també a l'administració, una experiència pionera a Catalunya.

Per això, la Diputació de Barcelona ha elaborat una diagnosi. Per fer-ho possible, s'ha formulat un qüestionari específic adreçat als responsables de les diferents àrees de la institució, amb la voluntat d'identificar totes les pràctiques de responsabilitat social que en aquests moments ja es realitzen. Això ha permès elaborar una radiografia de la situació present identificant

els punts forts i els punts febles. A partir d'aquesta diagnosi s'han realitzat unes propostes d'accions de millora. A banda de promoure-la entre les empreses, la Diputació també ha esdevingut la primera institució pública de Catalunya a aplicar-se els principis de la responsabilitat social.

lavola ET GUIA

Serveis per a la minimització del canvi climàtic:

- Estratègies empresarials de minimització del canvi climàtic
- Memòries d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle
- Plans de reducció i compensació d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle
- Anàlisi d'emissions del cicle de vida de productes o serveis
- Estudis de vulnerabilitat del canvi climàtic
- Plans de disminució del risc del canvi climàtic

RSE: ENCARA ENS FALTA CAMÍ PER FER

IGNASI CARRERAS ÉS UNA DE LES PERSONES QUE MÉS EN SAP, DE RESPONSABILITAT SOCIAL A LES EMPRESES. L'LVL HI HA TINGUT UNA TROBADA PER CONÈIXER LA SEVA OPINIÓ SOBRE ELS PRINCIPALS ÍTEMS DE DEBAT QUE TÉ PLANTEJATS EL CONCEPTE DE RSE.

La disjuntiva de la nomenclatura: RSC o RSE

RSC és de la traducció literal de l'anglès 'CSR', perquè en anglès s'utilitza més 'corporation', però la traducció correcta és RSE, perquè en català s'utilitza més el terme 'empresa'. De fet, però, ja s'utilitzen altres termes com 'responsabilitat empresarial' o 'sostenibilitat empresarial', sobretot perquè el terme 'social' a vegades obvia el medi ambient.

Un concepte difús en un món globalitzat

A vegades es posa l'èmfasi en l'aspecte social obviant l'ambiental, però sobretot es confon responsabilitat social (RS) amb acció social. És la integració en l'estratègia de l'empresa més enllà del que diu la definició de la Unió

Europea. És una altra manera d'entendre l'empresa, amb respecte pel medi ambient, pels temes laborals, pels aspectes socials o per la comunitat on opera. Per tant, mentre que la RS és exigible, perquè és el que ha de fer l'empresa o organització essent coherent amb els estàndards establerts, l'acció social no és exigible, és un complement, i ha d'estar alineada amb l'estratègia de responsabilitat social de l'empresa. En un món globalitzat, on la inversió empresarial passa per la deslocalització, aquesta es pot fer vulnerant els drets fonamentals de la comunitat indígena, i per tant contribuint negativament al seu desenvolupament, o bé tot al contrari. Per tant, en aquest cas és molt millor que l'empresa faci bé les coses, amb una contractació digna, respectant els drets humans i seguint els cànons establerts en els països d'origen, que no pas que tot això no ho tingui en compte i en canvi destini una quantitat determinada de diners per a una ONG d'acció social. El que passa és que l'acció social és molt visible, mentre que una bona estratègia de RS és més difícil de visualitzar.

ONG i empreses, dues maneres de mirar-se una mateixa realitat

Segons les ONG, la definició de la UE és molt 'light'. El principal problema que se'n deriva és saber el grau d'intensitat de la responsabilitat social. Moltes empreses han establert un codi de conducta i fins i tot han fet auditories per assegurar-ne el compliment o han fet acció social, però quan els codis de conducta haurien d'haver entrat al nucli de l'empresa, s'han aturat. Un exemple pot ser Repsol, que tot i estar en un sector complicat, s'ha compromès i ha establert una >>>

D'INTERMÓN OXFAM A ESADE

Ignasi Carreras Fisas (Barcelona, 1957) és director de l'Institut d'Innovació Social d'Esade, un ens que es dedica a generar i divulgar coneixement en els àmbits de la responsabilitat social de l'empresa. Llicenciat en enginyeria

industrial i diplomad en organització i direcció d'empreses, va ser, durant gairebé dues dècades, director general d'Intermón Oxfam, una de les principals ONG internacionals dedicades a la cooperació i al desenvolupament.

política de RS. Però per exemple, quan hauria d'haver donat veu a les comunitats indígenes, no ho ha fet. No ha incomplert la llei, però les ONG li han recriminat que no s'hagi implicat més amb la comunitat indígena. El 4 de desembre ESADE fa una jornada de presentació de l'estudi 'La RSE vista pels seus actors'.

Un benefici per a la pròpia empresa

És bo que l'empresa vegi la RS també com un benefici. De fet, les empreses socialment més responsables són les més competitives. Aquesta afirmació que acabo de fer encara no s'ha pogut demostrar del tot, però s'està fent un estudi per demostrar-ho. Però un bon indicador el trobem en la inversió socialment responsable. Anualment, ESADE fa un estudi dels fons socialment responsables *versus* els fons convencionals, i el resultat de 2006 va ser que més del 70% dels fons socialment responsables són més rendibles que els corresponents equivalents convencionals. Per tant, és un primer indicador que apunta que l'empresa socialment responsable és més rendible. Seria ideal que el consumidor valorés les empreses no només per la qualitat dels seus productes sinó també per si són socialment responsables.

El futur

La RS avança sobretot a Europa, però justament on més hauria d'avançar és a la Xina, l'Índia, el Brasil, els EUA o Rússia. Les empreses que més s'han mogut fins ara han estat les que es troben en algun sector complicat, pel seu impacte ambiental o social, les marques més potents o les que han tingut un lideratge compromès amb la RS. Hi ha empreses de sectors no tan conflictius que haurien d'apostar per la responsabilitat social, i s'hauria de passar d'una visió reactiva a una de proactiva. Es va fer un estudi d'empreses tèxtils que s'havien deslocalitzat (Inditex, Mango...) i es va veure que, tot i que el departament de RS establia unes directrius, aquestes no estaven alineades amb l'estratègia

de l'empresa, ja que el departament comercial de compres feia uns requeriments contraris. Per tant, és molt important integrar la responsabilitat social a l'estratègia de l'empresa. Així doncs, cal més implicació d'organitzacions que no es troben en sectors conflictius, més integració en l'estratègia empresarial i més responsabilitat social a les pimes.

L'esclletxa de les petites i mitjanes empreses

D'entrada, les pimes hi entraran, sobretot, a través de la cadena de proveïment, per requeriment de la gran empresa. En segon lloc, és important també per a la pime la retenció de talent. En empreses d'aquestes dimensions s'ha de plantejar la responsabilitat social des de la vessant de la gestió dels recursos humans, amb temes d'igualtat d'oportunitats, conciliació o temes laborals. I el medi ambient també és un factor decisiu per a una pime que està molt vinculada al territori on es troba. Finalment, per la seva implicació en la societat.

El referent del GRI

És cert que ha esdevingut un referent, però no siguem massa optimistes. Sembla ser que hi ha 2.000 empreses que fan informes de responsabilitat social, i al voltant d'un 55% d'aquestes ho fan seguint les guies del Global Reporting Initiative (GRI). Però tenint en compte que hi ha unes 36.000 empreses multinacionals al món, és evident que hi ha molt camí a recórrer. El GRI ha apostat per les memòries per la necessitat de transparència. Però de fet, les memòries no se les llegeix gairebé ningú. El primer que miro d'una memòria és l'última pàgina, per saber si està o no acreditada, perquè penso que és el més important, per saber si realment és fiable. Segurament l'èxit del GRI està en què ha sorgit de la mateixa societat, va sorgir d'una organització ambiental nord-americana. I, sobretot, s'ha fet sempre molt participatiu, buscant el consens entre totes les parts implicades, que és el que li ha donat credibilitat. **lv**

LAVOLA ELABORA L'AGENDA 21 DE TARRAGONA

L'Ajuntament de Tarragona ha encarregat a **lavola** l'elaboració de l'Agenda 21 i el Programa d'acció local per la sostenibilitat. Els treballs es van iniciar el mes de juny i inclouen la millora de la vessant ambiental del Pla d'ordenació urbanística municipal que en aquests moments s'està elaborant. Amb la confecció de l'Agenda 21 Local, l'Ajuntament assumeix el compromís de planificar accions que garanteixin la protecció del medi natural, l'equitat social, l'eficiència econòmica i la participació ciutadana.

LES TÈCNiques DEL MÀRQUETING APLICADES A LA RECOLLIDA SELECTIVA

Les tècniques que s'utilitzen per fidelitzar i captar nous clients en el món de l'empresa s'haurien de tenir en compte també a l'hora d'engegar una campanya de recollida selectiva. Aquesta és una de les conclusions que apareix en un estudi sobre les campanyes de comunicació per al foment de la recollida selectiva d'envasos realitzades durant l'any 2006 per diferents ens locals de Catalunya. L'estudi es va presentar a comunicARCO7, una jornada organitzada per l'Agència de Residus de Catalunya i de la qual **lavola** es va fer càrrec de la secretaria tècnica. El material de les campanyes objecte d'estudi es va recopilar en una exposició. La mostra es va poder visitar durant la celebració de la jornada, que va tenir lloc el 27 de setembre al Centre de Fires i Congressos de Sabadell.

UN NOU SERVEI PER PROMOURE L'ENERGIA FOTOVOLTAICA

lavola ha posat en marxa un servei integral per a la implantació d'energia solar fotovoltaica, tant per a l'exportació d'energia elèctrica a la xarxa com per a l'autoconsum. **lavola** es fa càrrec de tots els tràmits, des de la sol·licitud del permís municipal ambiental de l'activitat i el punt de connexió a la companyia elèctrica fins a la contractació de l'instal·lador, l'execució i seguiment de l'obra fins a la verificació i la connexió final. Aquest servei coincideix amb l'auge de la implantació d'una tecnologia que representa una disminució significativa d'emissions a l'atmosfera i, que, alhora, disposa d'incentius econòmics, ja que es prima la producció d'aquest tipus d'energia.

PLA D'AMBIENTALITZACIÓ DE LA XARXA DE BOTIGUES NATURA

La xarxa de 170 botigues dedicades a la venda de regals, articles de papereria o peces de vestir que formen el grup Natura està portant a terme un pla d'ambientalització. Aquest pla preveurà un conjunt d'actuacions relacionades amb la gestió ambiental de cada establiment, com la recollida selectiva o l'estalvi energètic. L'encàrrec s'ha fet a **lavola**, que elaborarà un document pràctic amb les accions a seguir i mesures a emprendre. Aquest document tindrà en compte la xarxa d'oficines, magatzems i botigues, tant pròpies com franquiciades, del grup Natura.

L'IMPACTE AMBIENTAL DE LVL

Aquesta anàlisi ha estat realitzada per **lavola** mitjançant el programa Sima Pro i utilitzant les bases de dades BUWAL 250 i ETH, a excepció del procés d'impressió, per al qual s'han utilitzat les dades procedents de la fitxa de sostenibilitat número 2 de l'Ajuntament de Barcelona: El Tinter, una indústria gràfica amb responsabilitat ambiental. Per comptabilitzar

els residus (fi de vida útil) de la revista s'ha considerat la gestió final del paper a Catalunya segons l'Agència de Residus de Catalunya. Per als càlculs energètics s'ha considerat el mix energètic espanyol. El tiratge d'aquest número de **lvi** és de 1.500 exemplars. Trobareu més informació a: www.lavola.com/actualitat/lvi

SEGONA EDICIÓ DE LA CAMPANYA 'IDEES AMB AEFECTE'

Un any més, l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona promou un concepte estès a Europa, el consum immaterial, amb l'objectiu de minimitzar la generació de residus municipals. Aquest concepte fomenta la recerca d'alternatives a l'obsequi d'objectes materials i potencia la realització de regals immaterials, com una entrada al cinema o un sopar romàntic amb la parella. Per fer-ho, l'Entitat ha engegat la segona temporada de la campanya 'Idees amb aefecte', que disposa d'un estand renovat que itinaera, durant un any i mig, per totes aquelles festes i fires dels municipis que el sol·liciten. L'estand compta amb elements d'informació i dinamització diversos, com un actor o una actriu que interaccua amb els visitants i dos informadors ambientals.

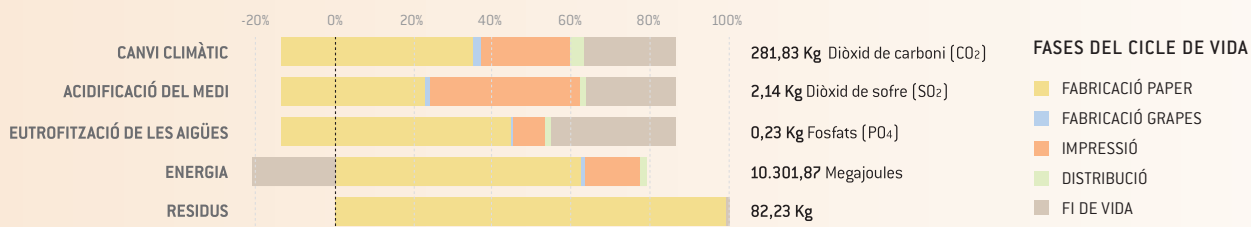
UNES 700 ENTITATS PARLARAN DE LA CONCA DE LA TORDERA

L'aigua és un bé que cal utilitzar de manera racional per garantir-ne el consum bàsic a la població i, alhora, per preservar els ecosistemes aquàtics i els sistemes fluvials. Aquest és un dels principis que fixa la Directiva marc de l'aigua, aprovada pel Parlament Europeu i la Comissió a finals del 2000. Per assolir aquest objectiu, es creen els anomenats consells de conca, espais de diàleg en què totes les persones relacionades amb el riu poden fer aportacions per elaborar un pla de gestió. Ara es vol elaborar el de la conca de la Tordera i, per això, l'Agència Catalana de l'Aigua ha encarregat a **lavola** l'elaboració d'una base de dades amb unes 700 entitats per recollir-ne les opinions. Aquest procés de participació, que dinamitzarà **lavola** en col·laboració amb l'empresa Ceres, durarà unes vint setmanes.

UNA AULA MÒBIL PER EXPLICAR EL MEDITERRANI

El vaixell Íbero continua el seu periple pel Mediterrani. Després d'haver estat a les Balears, ara començarà a resseguir la costa catalana. El vaixell s'acompanya d'una aula mòbil i permet sensibilitzar els escolars que el visiten de la necessitat de conservar la biodiversitat dels mars a través del rescat, la investigació i la divulgació de les espècies i ecosistemes amenaçats. La gestió del programa va a càrrec de **lavola**, que també ha fet l'interior de l'aula mòbil. La iniciativa forma part de "la Caixa" a favor del mar, programa que impulsa l'Obra Social de l'entitat d'estalvis.

TORNA EL BUTLLETÍ DE LA BORSA DE SUBPRODUCTES

Amb l'objectiu d'impulsar la utilització de residus com a primeres matèries d'altres processos productius, l'Agència de Residus de Catalunya posa a disposició de les empreses el butlletí de la Borsa de Subproductes de Catalunya. El butlletí s'edita en paper i en format electrònic i té com a principal finalitat esdevenir un element útil per facilitar el contacte entre empreses generadores d'un residu determinat i aquelles empreses que el vulguin fer servir com a matèria primera. **lavola** porta a terme l'edició i la distribució del butlletí en paper i electrònic, i és l'encarregada del disseny i maquetació dels 7 primers butlletins.

UN PLA DEL FUTUR URBANÍSTIC DE GIRONA I 13 MUNICIPIS MÉS

El Pla director urbanístic del sistema urbà de Girona va avançant. L'any passat el Departament de Política Territorial i Obres Públiques va encarregar-ne la redacció a un equip liderat pels urbanistes Xavier Canosa i Esteve Corominas. **lavola** forma part d'aquest equip com a responsable dels apartats ambientals del pla. En aquests moments s'està elaborant la documentació necessària per a l'avaluació ambiental d'un informe que, a més de Girona, inclou 13 municipis més del seu entorn. En els propers anys aquesta zona experimentarà una transformació per l'arribada del tren d'alta velocitat i la creixent activitat de l'aeroport, per la qual cosa és clau la planificació que en fa el Pla director urbanístic.

PRIMERS PASSOS PER CREAR EL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DELS MONEGROS

El Govern d'Aragó, a través de la Societat de Desenvolupament Mediambiental d'Aragó, ha encarregat a **lavola** el projecte arquitectònic i el museogràfic del futur Centre d'Interpretació dels Monegros. Aquests dos projectes es redacten de manera paral·lela, circumstància que en garanteix una perfecta integració. Les consideracions ambientals guiaran l'execució d'un projecte que seguirà criteris de construcció sostenible i bioclimàtica. L'exposició que acollirà l'edifici també recollirà els principis de sostenibilitat global d'un projecte que, com a concepte, es pretén que sigui reproduïble a qualsevol altre centre d'interpretació i, per tant, que esdevingui un model.

UNA MOSTRA PER ACOSTAR LA UNIÓ EUROPEA A LA CIUTADANIA

L'exposició de la Diputació de Barcelona *Municipis que fan Europa* pretén acostar la Unió Europea a la ciutadania. La mostra, que conté estructures informatives, jocs interactius i un audiovisual, explica la relació entre la UE i els municipis. El dinamisme del món local és una de les bases del progrés d'Europa, però, alhora, les polítiques comunitàries resulten crucials per al desenvolupament dels municipis. La mostra ho explica a través d'un recorregut per quatre vials imaginaris, que reben els noms de camí de les Persones, carrer de la Democràcia, rambla de l'Avenç, passeig de la Cohesió, que desemboquen a la plaça dels Municipis. L'exposició, que ha fet **lavola**, coincideix amb el 50è aniversari del Tractat de Roma, l'embrió del que avui és la Unió.

L'ECOEDIFICI, A FRANKFURT I A L'ÍNDIA

L'Ecoedifici, seu de **lavola**, es presentarà a la fira High-Rise Buildings Europe 2008 que tindrà lloc a la ciutat alemanya de Frankfurt el mes de gener. En aquesta fira es presentarà l'experiència, des del punt de vista dels gestors i dels propietaris d'edificis verds, en el bloc "Tall and Green: Sustainable architecture in the 21th century". **lavola** també ha estat convidada a presentar un article en la quarta Conferència Internacional d'Educació Ambiental, Environmental Education towards a Sustainable Future, que s'ha fet a Ahmedabad (Índia). En l'article es parla de la construcció de l'Ecoedifici des del punt de vista del procés de participació dels treballadors, la capacitat dels professionals que hi han intervingut i el potencial demostratiu de l'edifici un cop inaugurat. L'Ecoedifici ja havia estat reconegut pels programes de la Unió Europea Sara i GreenBuilding.

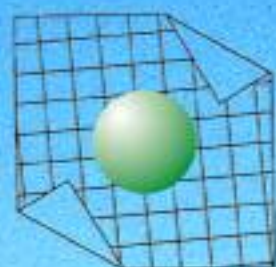
LAVOLA GESTIONARÀ 4 ANYS MÉS EL CENTRE ANDORRA SOSTENIBLE

El Ministeri de Turisme i Medi Ambient d'Andorra ha tornat a adjudicar a **lavola** la gestió del Centre Andorra Sostenible per als propers quatre anys. Aquest centre, que es va posar en marxa el juny de 2003, té com a finalitat promoure les pràctiques sostenibles entre els veïns del Principat en el marc del programa Andorra 2020. L'elaboració de l'estratègia nacional d'educació per a la sostenibilitat, la revisió i seguiment del sistema d'indicadors ambientals d'Andorra o la gestió del catàleg de serveis i recursos del centre són tasques que ja s'estan portant a terme i que demostren l'aposta del Govern per aquest equipament.

COMPROMÍS AMBIENTAL AMB LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

El compromís social de **lavola** es concreta a dedicar un 5% del benefici anual a accions de caràcter cultural, ambiental o social. Un exemple d'aquest compromís és la col·laboració amb la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT). La Xarxa és una organització sense ànim de lucre que té per objectiu impulsar l'ús de la custòdia del territori i facilitar iniciatives de conservació de la natura, el paisatge i el patrimoni cultural en finques privades i municipals. **lavola** va tenir un paper clau en la creació de la XCT organitzant el Seminari Internacional de Custòdia del Territori, celebrat l'any 2000 al castell de Montesquiu (Osona). Actualment, **lavola** és sòcia de la Xarxa, i ha incorporat la filosofia i les possibilitats que ofereix la custòdia del territori en els estudis de planificació i gestió del territori que realitza.

xct

xarxa de custòdia del territori

Associació declarada d'utilitat pública
(ordre INT/3558/2006 del 26 d'Octubre)

Forma part de la Guia 2007 de la Transparencia y las
Buenas Prácticas de las ONG de Fundación Lealtad

* Persones que tenen cura de la terra

Teixim aliances amb institucions, empreses, entitats i persones per impulsar la custòdia del territori com a estratègia de conservació i gestió responsable dels valors naturals, culturals i paisatgístics del nostre país.

www.custodiaterritori.org

VISIÓ DE 360 GRAUS

LAVOLA ET GUIA

Serveis per a la responsabilitat
social corporativa:

Anàlisi i diagnosi
Plans estratègics
Memòries de sostenibilitat
Software de gestió d'indicadors
Disseny i implantació d'accions
Comunicació interna

www.lavola.com
www.ecoedifici.com

